

Integrirani pristup teritorijalnom razvoju – mogućnosti korištenju EU fondova u Republici Hrvatskoj u razdoblju 2014.-2020.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU

Gradimo Europu kroz županije,
gradove i općine

Dijalog građana

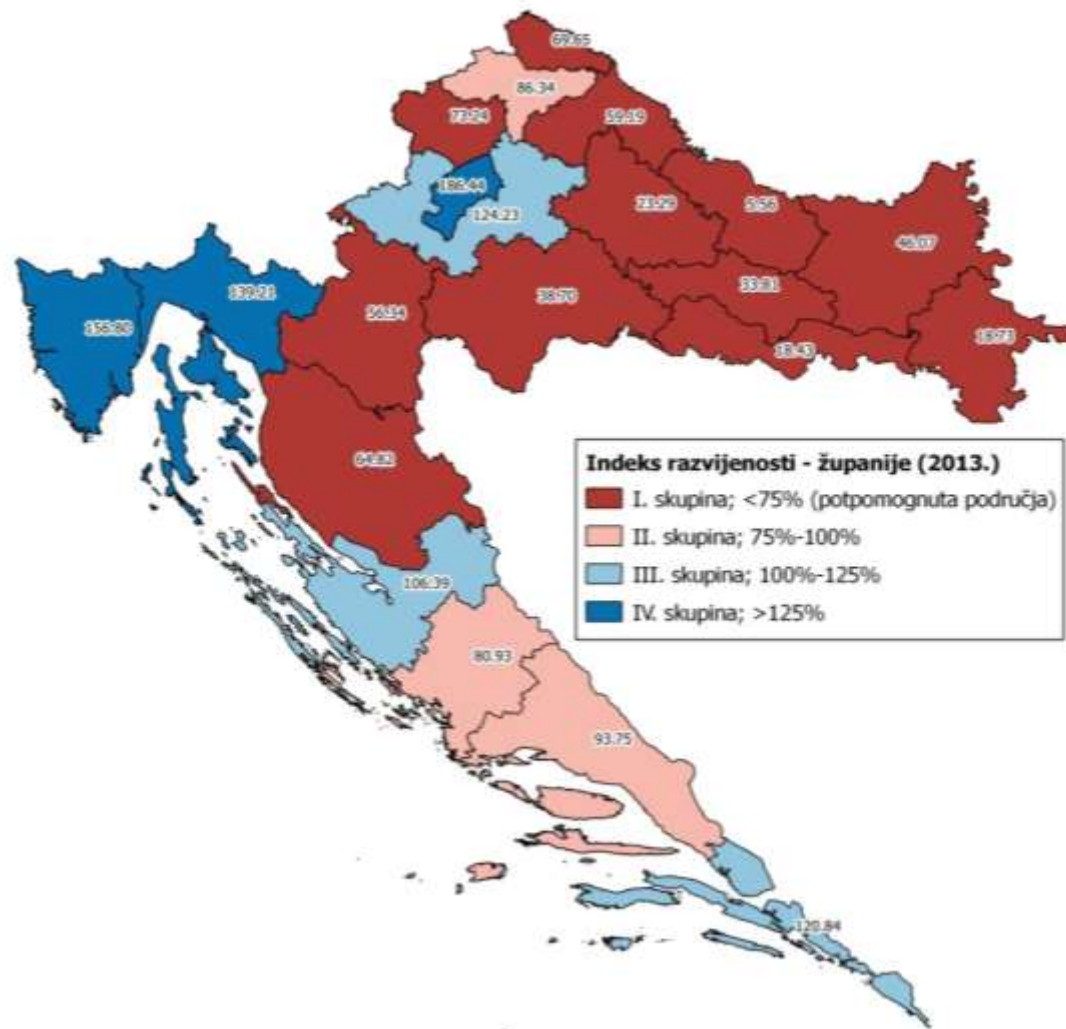
Zagreb, 25. studenoga 2014., 9:00 sati – Hotel International

Teritorijalne potrebe i potencijali

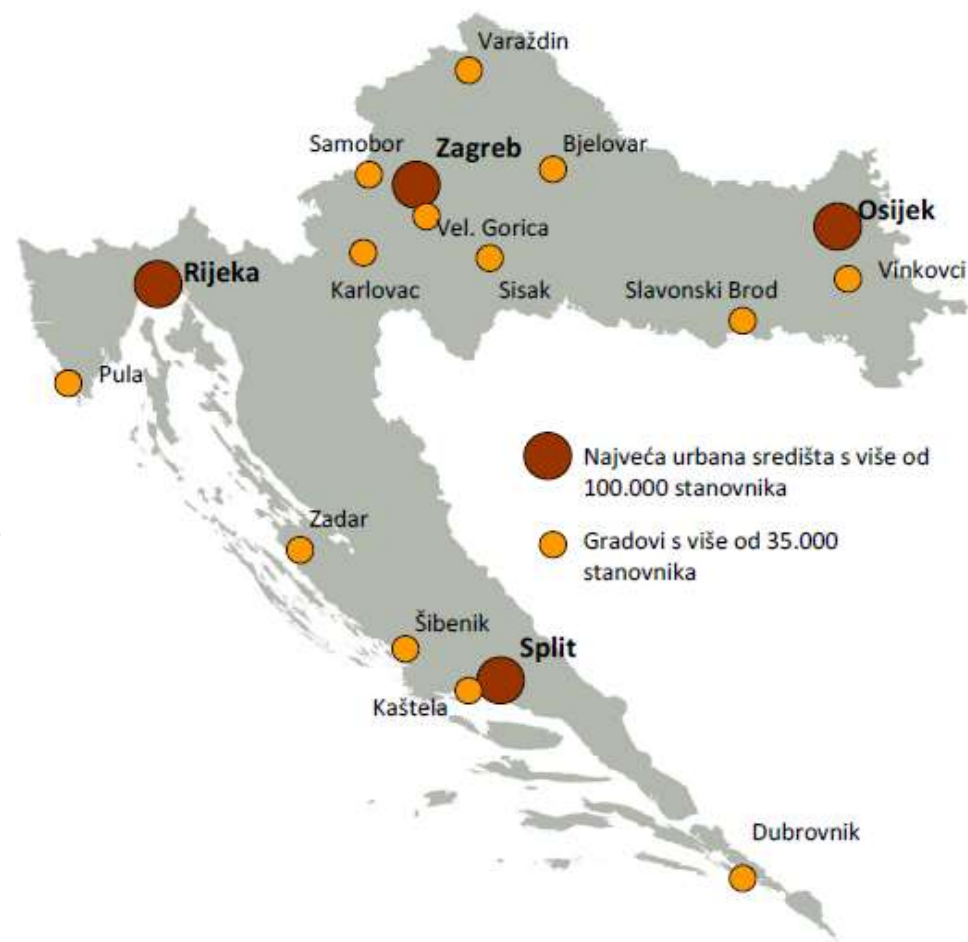
- Značajne regionalne razlike unutar Republike Hrvatske prepoznate u nacrtima programskih dokumenata
- Zakonodavni okvir omogućuje izdvajanje različitih područja, ali su njihovi razvojni izazovi često slični

Urbana područja u Republici Hrvatskoj

- Gradovi su prepoznati kao mjesta na kojima se koncentriraju potencijali i izazovi – posebno mjesto u kohezijskoj politici EU 2014.-2020.
- Nacrt prijedloga zakona o regionalnom razvoju prepoznaje:
 - 4 urbane aglomeracije: Zg, St, Ri i Os
 - veća urbana područja – područja gradova s više od 35.000 stanovnika
 - manja urbana područja – manji gradovi čija središta imaju više od 15.000 stanovnika ili su sjedišta županija

Načela i pristupi teritorijalnom razvoju iz ESI fondova u RH

- Osnovna načela teritorijalnog razvoja iz ESI fondova:
 1. **Promicati ujednačeni teritorijalni razvoj**
 2. **Koristiti komparativne prednosti svakog pojedinog prostora**
- Tipovi pristupa:
 - **Horizontalni pristupi** – intervencije se provode na cijelom prostoru Republike Hrvatske, ali uz određene prilagodbe, ovisno o mjestu provedbe
 - **Teritorijalna koncentracija sredstava** – integriranje aktivnosti u pojedinim odabranim prostorima putem posebnih mehanizama

Horizontalni pristupi teritorijalnom razvoju

- Načela koja treba primijeniti pri odabiru i provedbi projekata:
 - 1. Osigurati jednake mogućnosti u slabije razvijenim prostorima – kod odabira i provedbe projekata**
 - 2. Osigurati usklađenost projekata s postojećim teritorijalnim strategijama**
- Horizontalni pristupi su osobito primjenjivi na aktivnosti vezane za:
 - Stvaranje radnih mjesta i pokretanje poslovanja
 - Razvoj osnovne infrastrukture
 - Omogućavanje pristupa ICT uslugama (zdravstvene, obrazovne, socijalne itd.)

Teritorijalna koncentracija sredstava

Integriranje aktivnosti različitih tematskih ciljeva kroz posebne pristupe:

- **Urbana područja** – Integrirana teritorijalna ulaganja za održivi urbani razvoj (obvezna alokacija iz Europskog fonda za regionalni razvoj dopunjena alokacijama drugih fondova)
- **Područja pogođena siromaštvom**
- **Ruralna područja** – Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice (LEADER pristup) unutar Programa ruralnog razvoja

Integrirana teritorijalna ulaganja za održivi urbani razvoj - načela

- Novi mehanizam uveden za razdoblje 2014.-2020.
- Sukladno Uredbi o EFRR najmanje 5% sredstava iz cilja *Ulaganje za rast i radna mjesta* potrebno je uložiti u održivi urbani razvoj
- Temelj za provedbu su **strategije** koje predviđaju integrirane mjere za suočavanje s ekonomskim, okolišnim, klimatskim, demografskim i socijalnim izazovima koji pogađaju urbana područja, istodobno uzimajući u obzir potrebu za promicanjem urbano-ruralnih veza
 - **Strategije su sveobuhvatan dokument - integrirana teritorijalna ulaganja iz ESI fondova čine samo jedan dio investicija koje će se provoditi u gradovima**
- Gradovi, subregionalna ili lokalna tijela nadležna za provedbu **održivih urbanih strategija** („gradska tijela”) odgovorni za zadaće koje se u najmanju ruku odnose na **odabir operacija**

Integrirana teritorijalna ulaganja za održivi urbani razvoj – odabir područja provedbe

- Načela pri odabiru područja:
 - **Koncentracija** ekonomskih, okolišnih, klimatskih, demografskih i socijalnih **izazova** koja pogađaju urbana područja
 - Socio-ekonomski **potencijal** koji se može koristiti kroz **partnerstvo** i **integriranje** aktivnosti
 - Dostupnost institucionalnih **kapaciteta**
- Grad treba uzeti u obzir potrebe šireg područja i biti predvodnik razvoja unutar svoje regije

Integrirana teritorijalna ulaganja za održivi urbani razvoj – prepoznati izazovi

- Ključni izazovi istaknuti kroz Upitnik o održivom urbanom razvoju i komunikaciju s gradovima:
 - Utjecaj krize na zaposlenost, osobito visoka nezaposlenost mladih
 - Potreba za racionalnijim korištenjem postojećih kapaciteta
 - Koncentracija demografskih i socijalnih izazova
- Alokacije te aktivnosti za integrirana teritorijalna ulaganja i održivi urbani razvoj – indikativno navedene u programskim dokumentima:
 - **365 milijuna EUR** iz različitih fondova (*EFRR, ESF, KF*)

Integrirana teritorijalna ulaganja za održivi urbani razvoj – prijedlog aktivnosti

Tematsko područje	Tematski cilj i fond	Tipovi aktivnosti	Indikativna alokacija
Gradovi kao pokretači razvoja	TC1 (EFRR)	Kolaborativni projekti - socijalne inovacije	20 MEUR
	TC3 (EFRR)	Napredna poslovna infrastruktura i odgovarajuće usluge	60 MEUR
	TC10 (ESF)	Osmišljavanje i provedba obrazovnih programa za razvoj grada	5 MEUR
Čisti gradovi	TC4 (EFRR)	TO4 – Povećanje energetske učinkovitosti toplovodnih sustava	80 MEUR
	TC6 (EFRR)	TO6 – Korištenje kulturne baštine (33 MEUR) i korištenje zapuštenih prostora (industrijska i vojna zemljišta) (80 MEUR)	113 MEUR
	TC7 (KF)	Čisti urbani promet	50 MEUR
Uključivi gradovi	TC8 (ESF)	TO8 – Aktivnosti za mlade nezaposlene	17 MEUR
	TC9 (ESF)	TO9 – Deinstitutionalizacija socijalnih i zdravstvenih usluga	20 MEUR

Integrirana teritorijalna ulaganja za održivi urbani razvoj – izdvajanje gradova kandidata

Integrirana teritorijalna ulaganja za održivi urbani razvoj kreću kao pilot projekti:

- Koncentracija na manji broj većih gradova s potrebnim kapacitetima (financijskim, ljudskim...) za uspješnu primjenu novog mehanizma
- Kandidacijski postupak – temelj konačnog odabira gradova u kojima će se provoditi integrirana teritorijalna ulaganja
- Ograničena sredstva – potrebna prioritetna ulaganja i odabir užeg/užih područja u kojem će se provesti integrirane intervencije

- U svrhu definiranja sustava integriranih teritorijalnih ulaganja u MRRFEU se trenutno provodi nekoliko aktivnosti:
 - razrada ključnih etapa sustava provedbe i indikatora za potrebe praćenja aktivnosti
 - izrada smjernica namijenjenih gradskim vlastima, što uključuje razradu metodologije za izradu SOUR; upute za formiranje partnerstva, uspostavu institucionalnog okvira, pripremu administrativnih kapaciteta za provedbu ITU, odabir prihvatljivih aktivnosti, izračun iznosa sufinanciranja ...

Sljedeći koraci

- Postojećim aktivnostima započet je razvoj sustava, a daljnji koraci usmjereni prema gradovima uključuju:
 - organizaciju te održavanje edukacija i radionica
 - provedbu natječaja za odabir gradova
- sve navedene mjere biti će popraćene s pravovremenim informacijama i uputama koje bi gradovima trebale biti dostupne do kraja 2014. godine

Raspored planiranih aktivnosti

		2014.			2015.											
Pripremni zadaci		10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Metodologija izrade strategije održivog urbanog razvoja															
	Formiranje smjernica namijenjenih gradskim vlastima															
	Izrada uputa za implementaciju integriranih teritorijalnih ulaganja															
	Organizacija radionica za gradove															
Odabir urbanih područja za provedbu integriranih teritorijalnih ulaganja																
	Objava ograničenog poziva za odabir gradova															
	Evaluacija pristiglih prijava															
	Konačna odluka o urbanim područjima integriranih teritorijalnih ulaganja															
Uspostava integriranih teritorijalnih ulaganja u odabranim urbanim područjima																
	Razvoj i usvajanje Strategija održivog urbanog razvoja															
	Uspostava partnerstva i struktura koordinacije															
	Usvajanje sadržaja i provedbenog plana za integrirana teritorijalna ulaganja															
Provedba integriranih teritorijalnih ulaganja																

Pristup područjima pogođenima siromaštvom

- Financiranje kroz investicijske prioritete 9.2. *Fizička, ekonomska i socijalna regeneracija depriviranih zajednica u urbanim i ruralnim područjima (ERDF) i 9.4. Socijalno uključivanje (ESF)*
- Manji gradovi koji zaostaju u razvoju - ograničenog razvojnog potencijala, pogođena siromaštvom i demografskim gubitkom
 - Precizni kriteriji za identifikaciju područja – kroz izradu mape siromaštva (do 2016.)
 - Do izrade mape primjena indeksa višestruke deprivacije (nezaposlenost, negativni demografski trendovi, stupanj obrazovanja, osobni prihodi i prihodi jedinica lokalne samouprave, udio socijalnih naknada te posljedice rata)
 - Pilot projekt – identifikacija 5 malih gradova s najmanje 10.000 stanovnika na ranije ratom pogođenim područjima uključujući jedan grad s većim udjelom romskog stanovništva.

Pristup područjima pogođenima siromaštvom

Integrirani pristup regeneraciji malih gradova

- Razvoj socijalne i komunalne infrastrukture, obnova gradova i gradskih prostora uključujući obnovu i gradnju objekata za stanovanje, pristup socijalnim, zdravstvenim i ostalim uslugama, stvaranje radnih mjesta i pokretanje poslovanja kroz integraciju aktivnosti ulaganja u radove i opremu (EFRR)
- 'Soft' aktivnosti usmjerene na socijalno uključivanje i izgradnju zajednice, programe obrazovanja, socijalno poduzetništvo i sl. (ESF)

Pristup područjima pogođenima siromaštvom

- Provedba planirana na sljedeći način:
 - Izrada pet intervencijskih planova od strane izabranih gradova u suradnji s MRRFEU i uz tehničku pomoć (2015.)
 - Provedba pilot projekata u pet gradova na temelju intervencijskih planova
 - Proširenje projekta na sljedeću skupinu gradova identificiranih temeljem mape siromaštva – po provedenoj evaluaciji pilot projekta
- Proračun i upravljanje:
 - 100 + 20 milijuna EUR (EFRR i ESF) – ukupno oko 138 milijuna EUR s nacionalnim sufinanciranjem
 - Upravljanje – MRRFEU uz suradnju pilot gradova i osiguranu tehničku pomoć

Budućnost integriranih teritorijalnih pristupa u Republici Hrvatskoj

- Integrirani pristup teritorijalnom (regionalnom) razvoju na temelju strateških dokumenata nije novitet u Republici Hrvatskoj – primjenjiv u kontekstu širem od EU fondova
- Pristup prvom korištenju mehanizama teritorijalnog pristupa za ESI fondove – kroz pilot-projekte pronaći najbolje modele koji se mogu preslikati i na druga područja
- Tri temeljna smjera:
 - Podržati gradove kao pokretače razvoja širih područja
 - Osigurati dostupnost ESI fondova i slabije razvijenim područjima
 - Promicati učinkovitost ulaganja – korištenje stvarnih potencijala svakog područja

HVALA NA PAŽNJI!